ቤተ ክርስቲያን በገዛ ልጆችዋ ስትፈተን!

ቁጥር ፫

በአለፈው ቁጥር ፩ እና ፪ ላይ «የተወገዙ መምህራን ስብከት ለምን ይደመጣል» ተብሎ በተደጋጋሚ ከምእመናን ለቀረበው ጥያቄ ተገቢውን መልስ የሰጠን ይመስለናል። በዛሬው ጽሑፋችን ደግሞ «ከሀገር ባህል መሣሪያ ውጭ በኾኑ ፤ በኦርጋን የታጀቡ መዝሙራት ለምን በዚህ ዌብ ሳይት ላይ ይደመጣሉ» ተብሎ ለተጠየቀው መልሱ እነሆ።

በመሠረቱ ይህን ጥያቄ በቀጥታ ከመመለሳችን በፊት በቤተ ክርስቲያናችን መዝሙራትን በአማርኛ መዘመር የተጀመረው መቼ ነው? ለዚህም ጥቂት ማብራሪያ መስጠቱ ያስፈልጋል። ከጥንት ጀምሮ በቤተ ክርስቲያናችን ግልጋሎት ፣ ምስጋና የሚደርሰውና የሚቀርበው በግእዝ ቋንቋ ነበር። በኢትዮጵያ ፣ ወጣቶች መዝሙራትን በአማርኛ ቋንቋ እንዲዘምሩ ለመጀመሪያ ጊዜ መጽሐፍ የተዘጋጀው እ.ኢ.አ በ፲፱፻፵ (1940)ዎቹ ላይ መንፈሳዊ ማኅበራት (ሰንበት ት/ቤት) ገና መቋቋም እንደጀመሩ ነው (1)። በወቅቱ የነበሩት የቤተ ክርስቲያን አባቶች በሰጡት ትእዛዝ መሠረት ወጣቱ ወደ ሌሎች የሃይማኖት ድርጅቶች እንዳይሄድ በብዛት የአማርኛ መዝሙራትን በማዘጋጀት መንፈሳዊ ማኅበራትም በየአጥቢያ ቤተ ክርስቲያኑ እንዲቋቋሙ ከፍ ያለ ጥረት ተደርጓል። በዚያን ወቅት ፣ "እንደ ቸርነትህ"(1A) የሚለው እስከዛሬ ድረስ እጅግ ተወዳጅ የኾነው መዝሙርና ሌሎችም መዝሙሮች በአቶ ኢሳይያስ ዓለሜ የኖታ ምልክት ተደርጎላቸው (ተደርሰው) የቤተ ክህነቱንም ይኹንታ አግኝተው በኦርጋን (በአርጋኖን) አጃቢነት መዘመር የተጀመረው ፣ ከዚያን ወቅት ማለት እ.ኢ.አ ከ፲፱፻፵፮ (1946) ዓ ም አንስቶ ነው። እነዚህም መዝሙራት ፤ ከዚያ ጊዜ አንስቶ በመጽሐፍ መልክ ታትመው እገበያ ላይ በማዋል ማኅበራቱ ሲጠቀሙባቸው ይኼው እስከ ዘመናችን ደርሰዋል ለሃምሳ ሰባት ዓመታት። በዚያን ጊዜ መዝሙራት ሲደረሱ እንዲህ እንደ ዛሬው ማንም ዝም ብሎ ከመሬት ተነሥቶ ዘማሪ/ዘማሪት እገሌ ብሎ በገዛ ራሱ ብቻ መዝሙር ደረስኩ በማለት በካሴት ማውጣት አይችልም ነበር ፤ በቅድሚያ ለቤተ ክህነቱ ማለትም ለበላይ አባቶች አቅርቦ ከተመረመረና ከተፈቀደ በኋላ እንጂ። ለምሳሌ አቶ ኢሳይያስ ዓለሜ የመዝሙር መጽሐፉን አዘጋጅተው በኖታ ሲያቀርቡ በወቅቱ የሊቀ ጳጳሱ የብፁዕ አቡነ ባስልዮስ እንደራሴና የነበሩት የሐረር ጳጳስ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ቴዎፍሎስ ሌሎች ኹለት/ሦስት መምህራነ ቤተ ክርስቲያንን ጨምረው አይተውና መርምረው ከፈቀዱ በኋላ ነበር የታተመው (1)። ከዚያን ጊዜ በኋላ የተደረሱ መዝሙራትም በተመሳሳይ ኹኔታ ተመርምረው እየተፈቀዱ ነበር በየቤተ ክርስቲያኑ ሲዘመሩ የቆዩት። የተደረሱትም መዝሙራት ይበልጥ

በሕዝብ ዘንድ እንዲታወቁና እንዲለመዱ በማሰብ ቤተ ክርስቲያናችን በ፲፱፻፷ (1960)ዎቹ መጀመሪያ ላይ በወቅቱ ታዋቂ በነበረው ክብር ዘበኛ የሙዚቃ ባንድ ጦር በርካታ መዝሙራት በዘመናዊ መሣሪያ ታጅበው እንዲዘመሩ አድርጋ ለምዕመናን ተሰራጭተዋል (2)። እንዲሁም የሙዚቃ ችሎታ ያላቸው ባለሙያዎች በየአጥቢያ ቤተ ክርስቲያናቸው መዝሙራትን በዘመናዊ መሣሪያ አጅበው በመጫወት መዝሙራቱ የበለጠ ተወዳጅነትን አትርፈዋል። ይኽንንም ከፍ ያለ አስተዋጽኦ በማየት ቤተ ክርስቲያናችን ለእነዚያ የሙዚቃ መሣሪያ ባለሙያዎች የምስክር ወረቀት በመስጠት ታበረታታ ነበር (3)። ከዚህም የተነሳ አርጋኖን (ኦርጋን) በብዙ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ አጃቢ መሣሪያ ሆኖ ቈይቷል። ከዚያ ጊዜ አንሥቶም ፤ እንደ ሊቀ መዘምራን ኪነ ጥበብ እና እንደ መሪጌታ ፀሐይ ብርሃኑ ያሉት ጣእመ ዝማሬያቸው እስከ ዛሬ ድረስ ተሰምቶ የማይጠገበው የቤተ ክርስቲያኒቱ ታዋቂ ልጆችና ሌሎችም በአርጋኖን የታጀቡ መዝሙራትን አዘጋጅተው በካሴት ስላቀረቡ የአማርኛ መዝሙራት ይበልጥ ተወዳጅ እየሆኑ መጡ። እነዚያ በኦርጋን ታጅበው የተዘመሩ መዘሙራት ዛሬም ድረስ ምዕመናኑን ለቃለ ስብከቱ አገልግሎት ይበልጥ ለማዘጋጀት በሀገራችን በየአብያተ ክርስቲያናቱ ይዘመራሉ (4)።

ይህ በእንዲህ እያለ ከ፲፱፻፹ 1980ዎቹ አጋማሽ አንስቶ "በሀገር ባህል መሣሪያ እንጂ ፣ በባእድ መሣሪያ በአርጋኖን መዘመር የለበትም" የሚሉ ወገኖች ተነስተው በቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ ክፍፍል እንዲነሣ ስላደረጉ ፤ ይህን ችግር ለመፍታት ሲል ቅዱስ ሲኖዶስ በግንቦት ወር ፲፱፻፹፮(1986) ዓ.ም ባደረገው ስብሰባ ከዚህ በታች የተዘረዘሩት መሣሪያዎች በአጃቢነት ሥራ ላይ እንዲውሉ ወስኗል፦

ዋሽንት ፣ ከበሮ ፣ ጸናጽል ፣መሰንቆ ፣በገና ፣እምቢልታ ፣አርጋኖን/ኦርጋን (5,6) - (ክራር ያልተፈቀደ መሣሪያ መሆኑን እዚህ ላይ ማስተዋል ያሻል)። ኦርጋን ወይም አርጋኖን ማለት ምን ማለት ነው? ስለ ትርጓሜው በተለያዩ መዝገበ ቃላት ላይ የተገለጸውን ይመልከቱ (7)። እነዚህ ኦርጋን የሚለውን ቃል ጆሮአቸው መስማት የማይፈልጉ ተመጻዳቂዎች አባባላቸው ትክክል አለመኾኑን ልቡናቸው እያወቀ ፣ ላለመሸነፍ ብቻ አርጋኖን ማለት አባ ጊዮርጊስ ስለ እመቤታችን ፍቅር የደረሰላት የመጽሐፈ ስም እንጂ መሣሪያ አይደለም እስከ ማለት ደርሰዋል - ታላቅ ትዝብት። በመሠረቱ ቅዱስ ሲኖዶስም መሣሪያ ባይኾን ኖሮ ፤ ከተፈቀዱ መሣሪያዎች እንደ አንዱ አድርጎ ባልቈጠረውም ነበር። ስለዚህ የእነዚህ ሰዎች ክርክር እንዲሁ የአልሸነፍም ባይነት እንጂ ፣ በቂ ማስረጃ ሊያቀርቡለት የማይችሉ በመኾናቸው ተቀባይነትም ፣ አሳማኝነትም አይኖረውም - ፈጽሞ።

ኦርጋን በቅዱስ ሲኖዶስ የተፈቀደ መሣሪያ ሆኖ ሳለ ፣ በኦርጋን መጠቀም ክልክል ነው የሚለው ሐሳብ ከየት መጣ?

የቅዱስ ሲኖዶስ ውሳኔ እንደተላለፈ ፣ በሰንበት ትምህርት ቤቶች ማደራጃ ሥር ነኝ ባዩ “ማኅበረ ቅዱሳን“ የውሳኔውን ትርጒም በሚፈልገው ዐይነት በማጣመም በሀገር ውስጥና በውጭ ሀገር ያሉትን ምእምናን ለመከፋፈል ሲል “በኦርጋን የሚዘምር ካለ ፣ የቤተ ክርስቲያኒቱ አባል አይደለም” በማለት ትክክለኛ ያልኾነ መመሪያ ለሰንበት ት/ቤቶች አስተላለፈ። ከዚያ ጊዜ ጀምሮም በሀገር ውስጥ በሚገኙ የሰንበት ት/ቤቶች በኦርጋን ማጀብ ሲቋረጥ ፤ መስማቱን ራሱን እንኳን ፣ እንደ ኃጢአት መቁጠር ተጀመረ። በተለይ ደግሞ በኅዳር/ታኅሣሥ ፲፱፻፹፰ (1995) በሐመር መጽሔት ላይ የወጣው መርዝ የኾነ ጽሑፍ (5) ፤ ጸሓፊው ምንም ዐይነት መሠረታዊ የኾነ የቤተ ክርስቲያን ትምህርት ዕውቀት የሌለው ፣ ነገር ግን በማወቅም ይኹን ባለማወቅ የቤተ ክርስቲያኒቱን ወይም የምእመናን አንድነት ቢቻል ለማፍረስ ባይቻል ለማናጋት ኾን ተብሎ የተጻፈ ከፋፋይ ጽሑፍ እንደ ነበር የወጣውን መጽሔት በመመልከት መረዳት ይቻላል። የዚህን ጽሑፍ ይዘት ከዚህ ቀጥሎ ጠቅለል ባለ መልኩ ለማሳየት እንሞክራለን፦

ጸሐፊው ጽሑፉን ሲጀምር መሣሪያዎቹን «ሃይማኖታዊ መሠረት ስለሌላቸው» ይልና ቀድሞ በነቢያት ቀጥሎ በሐዋርያት ከዚያም በሊቃውንት ተመስክሮላቸው እዚህ እንደ ደረሱ ታሪካቸውና ምስጢራቸው ያስረዳል ይላል። .....እነዚህን የዜማ መሣሪያዎች መቃወም ቀድሞ የዘመሩባቸውን ቅዱሳን ከመቃወም ተለይቶ የማይታየው ለዚህ ነው ይላል። .....በሌሎች መሣሪያዎች መዘመር ቅዱሳን አባቶችና ሊቃውንት ዜማንና የዜማ መሣሪያን በተመለከተ ካስቀመጡት የተለየ መሠረት መመሥረት ነው ይላል።

በብሉይ ኪዳን ሌዋውያን ካህናትም ሆኑ ሌሎች በበገና፣ በመሰንቆ፣ በእንዚራ፣ በከበሮ ወዘተ ይጫወቱ የነበረ ሲሆን እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት የሙዚቃ መሣሪያዎች የተወረሱት (የተዋሱት) ከጎረቤቶቻቸው ከፋርስ፣ ከባቢሎን፣ ከአሦርና ከሚስፖታሚያ ወዘተ እንጂ የእነርሱ እንዳልሆኑ በጉዳዩ ላይ የተጻፉ ጥናቶች ያስረዳሉ። መንፈሳዊ መዝሙሮቹን ደርሶ በመሰንቆና በበገና እንዲታጀቡ ያደረገው በ፲፻ወ፲ - ፱ወ፸፻ ቅ.ል.ክ (1010-970 B.C) ላይ የነበረው ንጉሠ እስራኤል ክቡር ዳዊት ነው።

እዚህ ላይ ሊጠቀስ የሚገባው ታላቁ ቁም ነገር አንዳንዶች እንደሚሉት እኛ አሁን የምንጠቀምባቸው መሣሪያዎች ከኦሪቱ ጀምሮ ያሉ አይደለም። ነገር ግን በእኛ ዘመን ያሉ ኦሪታውያኑ አይሁድ የሚጠቀሙባቸው መሣሪያዎች የእኛዎቹ ዓይነቶች ሳይኾኑ ቫዮሊን ፣ ኦርጋንና ፤ በገናን የመሳሰሉት ናቸው። ስለዚህ በኦሪቱ ጊዜ ይጠቀሙበት የነበረውና በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተዘረዘሩት መሣሪያዎች ማለት ዛሬ

ከምንጠቀምባቸው ጋር አንድ ዓይነት ናቸው ማለት ስሕተት ነው። እንደ እነዚህ ዓይነቶቹ መሣሪያዎች የተጠሩት እንደየሀገሩ ባህልና በሚያወጡት ድምፀ ቃና ስም መኾኑን ይህንኑ በተመለከተ የተደረጉ ጥናቶችያረጋግጣሉ። ለምሳሌ እኛ ከበሮ የምንለውን በእንግሊዘኛ Tambourine ወይም ደግሞ መሰንቆንም Lyre ይሉታል። እንግዲህ የእነርሱ ከበሮ እንደኛ በግድ በጠፍር ካልተወጠረ የእነርሱ ትክክለኛ አይደለም ብለን መተቸት አንችልም። ለምሳሌ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በነበረ ጊዜ በአምስት እንጀራ 5 ሺህ ሰዎችን መገበ ስንል ምን ማለት ነው? እዚህ ላይ እንጀራ የሚለው ቃል ለእኛ ሀገር በጣም የተለመደው ስለሆነ ቃሉን ተጠቀምንበት እንጂ ፤ እሥራኤሎቹ ይመገቡት የነበረው እንደ ቂጣ እንደ ጢቢኛ ወዘተ የመሰለ እንጂ በትክክል እንደ እኛ አገር ስስ እንጀራ ዐይነት ነበረ ማለት አይደለም።

ብዙዎቹ መሣሪያዎች በእንግሊዘኛው ምን እንደሚባሉ ከዚህ በታች ዝርዝራቸውን ይመልከቱ ፤

1. **መለከት** Trumpet
2. **በገና** Harp (Kinnor)
3. **ከበሮ** Tambourine (Timbrel)
4. **አርጋኖን** Organ
5. **ጸናጽል** Sistrum (Cymbal)
6. **መሰንቆ** Lyres (Lyre)
7. **ጊታር** Lute
8. **ቀርነ መለከት** Shophar
9. **ነጋሪት** Castanet
10. **ዕንዚራ** Accordion
11. **ዕምቢልታ** Flute
12. **ዋሽንት** Cornet Sackbut **ናቸው።** (8)

ጽሑፉ "በሐዋርያት የተመሠከረላቸው" ማለቱ ስህተት ነው። በመሠረቱ ሐዋርያት ስለ ሙዚቃ መሣሪያዎች አጠቃቀም የወሰኑት በየትኛው መጽሐፍ ላይ ነው? ይህን ማስረዳት የሚችል ሰው አለ? ታዲያ ጸሐፊው እንዲህ ዐይነቱን የሌለ ቃል በመደርደር ምዕመናንን ማደናገር ለምን አስፈለገው? እንደ ቅዱስ ያሬድ ያለው ሊቅም ቢኾን ፣ ወደ ሰማይ ተነጥቆ በተወሰደ ጊዜ «በዚያም የእንዚራን ፣ የአርጋኖን ፣ የመሰንቆን ድምጽ እንደዚሁም ሰማይና ምድርን የፈጠረውን ትልቁን ንጉሥ እግዚአብሔርን ጧትና ማታ በስብሐትና በማኅሌት (በቅኔ) ካህናተ ሰማይ በተቀደሰ ዙፋኑ ዙሪያ ከፍ ባለ ዜማ ሲያመሰግኑ ሰማ.......» (9) ተብሎ ተጻፈ እንጂ ፣ በዚያ መሣሪያ የዘመረ የተወገዘ ነው አላለም። እንዲያውም በሰማይ ቤት ሰምቶ የተመሰጠበትን የአርጋኖን ድምፅ በትምህርቱ ለተማረከበት ለወንጌላዊው ቅዱስ ዮሐንስ «ሰባኬ ወንጌል ዮሐንስ ለቤተ ክርስቲያን መልካም ድምጽ የምትሰጥ በትምህርትህ የምትመስጥ የቤተ ክርስቲያን ኦርጋኖን/ኦርጋን ነህ» ብሎታል። (ዚቅ የጥር ዮሐንስ ወልደ ነጐድጓድ እስመ ለዓለም) በተጨማሪም «የካህናቱ ምስጋና መሰንቆ

አርጋኖን ሲመታ እንደሚመስጠው ድምፅ ጣፋጭ ነው» ይላል ታላቁ ሊቅ ቅዱስ ያሬድ። (አርያም ዘቅዱስ ያሬድ የማክሰኞ) (9)

አባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫም ቢኾኑ ምስጋናቸውን በአርጋኖንና በሌሎች መሣሪያዎች መስለው ከዚህ እንደሚከተለው ጽፈዋል። የእመቤታችን ምስጋና የሆነውን መጽሐፈ አርጋኖን (10) ሲደርሱ ገና በመግቢያው ላይ «የምስጋና አርጋኖን/ኦርጋን የመዝሙር መሰንቆ እንዚራም የሚባል ይህንን መጽሐፍ እንጀምራለን ይሉና ....የአብ ሙሽራ የኾነችውን (የድንግልን) የምስጋና መጽሐፍ መጻፍ እንድችል እርዳኝ። ለመፈጸምም እንድበቃ ሥልጣኑን ስጠኝ። ከንፈሮቼን እና አንደበቴን በመንፈስ ቅዱስ ኃይል በልዩ ቋንቋ ሰሚዎችን ደስ የሚያሰኝ ነገር ይናገሩ ዘንድ እንደ ኦርጋን/አርጋኖን አድርግልኝ። አንደበቴም እንደ መሰንቆ መልካም ሆኖ ይዘምር ዘንድ ምኡዝ ጣዕም ለዛ ያለው ድምጽ ይሰጥ ዘንድ ድህንፃ መንፈስ/የመንፈስ ቅዱስ ኃይል እንደ መሰንቆ አንደበቴን ያጫውተው (ይምታው)። ኦርጋን/አርጋኖን መሰንቆ ሰሚዎቻቸውን ደስተኛ እንደሚያደርጉ እነርሱን የሰሙ በመሣሪያዎቹ ድምጽ እንደሚመሰጡ ይህንን የእመቤታችንን ውዳሴ የሚሰሙ ኅሊናቸው ይማረክ።» (9)

አባ ጊዮርጊስ በተለያየ ስም የተጠሩት መሣሪያዎች ምን ዐይነት ድምጽ እንደሚያወጡና ምን እንደሚመስሉ «እሴብሀ ጸጋኪ» በተባለው ድርሰታቸው ያሉትን ለማስረጃነት እዚህ ላይ መጥቀሱ ተገቢ ይመስለናል። ስለ ***<u>መሰንቆ</u>*** - "ምንት ረባሑ ለመሰንቆ ለእመ አልቦ ዘይሰነቅሖ - የሚሰነቀው የሚገረፈው (የሚሞዝቀው) ከሌለ የመሰንቆ ጥቅሙ ምንድን ነው።» ***<u>እንዚራን</u>*** በተመለከተ ደግሞ «ወምንተ ይደምጽ ንቃወ እንዚራ ዘስቁል ለእመ ኢተነፍሀ በድርግታተ ማኅሌት - (ትርጉም) የተሰቀለው እንዚራ በአንድነት ካልተነፋ የእንዚራ ድምጽ እንዴት ሊሰማ ይችላል?" ብለዋል። (9) እዚህ ላይ <u>የተሰቀለው እንዚራ በአንድነት ካልተነፋ</u> የሚለው አባባል በውጭው ዓለም ታላላቅ ገዳማትና አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ ፓይፕ ኦርጋን (Pipe Organ) ተብሎ ከሚታወቀው ጋር ተመሳሳይ ነው። የዚህ ዐይነቱ መሣሪያ ድምፅ የሚወጣውም ከፍ ብለው ከተሰቀሉት ከተለያየ ብዙ የቧንቧ ቅርጽ ካላቸው መሣሪያዎች ጋር አንድ ነው። ታዲያ ኦርጋኑ ሲመታ በእነዚያ የቧንቧዎች ቅርጽ ባላቸው ነገሮች ውስጥ አየሩ ሲያልፍ ልዩ የኾነ ማራኪና አስገራሚ የኾነ ድምጽ ያወጣሉ።» እንግዲህ ሊቁ አባ ጊዮርጊስ ስለ ***<u>አርጋኖን</u>*** «በነቀልቃለ ስብሐት ሑኪዮ ለአርጋኖነ ኅሊናየ ከመ ኢያርምም እምስብሐታተ ፍቅርኪ -(ትርጉም) የፍቅርሽን ምስጋና ከማቅረብ አንደበቴ ዝም እንዳይል

አርጋኖን/ኦርጋን ኅሊናዬን {ልቤን} በምስጋና ስሜት ንውጽውጽታ አንቀሳቅሺው/አናውጪው ማለታቸው በነበሩበት ዘመን እንደነዚህ ያሉት መሣሪያዎች በሀገራችን ይታወቁ ስለነበር ማለት ነው።» ኦርጋን በ14ኛው ምእት ዓመት በተለይ በዐፄ እስክንድር ዘመነ መንግሥት በሀገራችን ጥቅም ላይ ውሎ እንደነበር የታሪክ መዛግብት ያስረዱናል። ታዲያ እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት የቤተ ክርስቲያናችን የዜማ መሥራቾች ምስጋናቸውን በመሣሪያዎች እየመሰሉና እያደነቁ መድረሳቸው መሣሪያዎቹ ለምስጋና የተስማሙ ብቻ ሳይሆኑ ጥቅም ላይ ውለው ቤተ ክርስቲያን ትገለገልባቸው እንደ ነበር ጭምር ይህ አባባላቸው ያስረዳል። ታዲያ እነዚህን መሣሪያዎች ማውገዝና ሽንጥን ገትሮ እሰጥ አገባ ማለት ራስንስ አያስገምትም? መቼም ይህን ለማስተዋል የሮኬት ሳይንቲስት ጭንቅላት አይጠይቅም።

በዚህ በእኛው ዘመን የመጀመሪያው የኢትዮጵያ ፓትርያርክና (ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስ) ተከታዮቻቸው በኦርጋን መጠቀምን ፈቀዱ እንጂ አልከለከሉም። እናት ቤተ ክርስቲያናችንም ይኼው እስከዛሬ ስትገለገልበት ቆይታለች። የሆኖ ሆኖ ይህንን ግርግር የፈጠሩት እኒህ የቤተ ክርስቲያኒቷ ተቆርቋሪ ነን ባዮች ከዚያ ጊዜ አንስቶ እስከ እኛ ዘመን የደረሰውን መሣሪያ ለመንቀፍ ፣ በዕውቀትም ሆነ በመንፈሳዊ ሕይወታም ከእነዚህ ቅዱሳን አባቶች እኛ እንበልጣለን ብሎ ወደ ላይ መንጠራራት አይኾንምን??!! ከድፍረትም በላይ ድፍረት። እንግዲህ ለዚህ ለተፈጠረው ችግር ዋናው ምክንያቶች ይህ ራስን አለማወቅና ያላቅም ወደ ላይ መንጠራራቱ ነው - ባጭሩ።

<u>*ጸሐፊው በተከታዩ ርዕስ «ምስጢራዊ ትርጉም ስላላቸው» ይልና ጸናጽልን በተመለከተ እንዲህ በማለት ያብራራል ፤ «ጸናጽሉን ስናይ የያዕቆብን መሰላል ያስታውሰናል። በጸናጽሉ ላይ የምናያቸው ሁለት ቋሚዎች የብሉይ ኪዳንና የሐዲስ ኪዳን ምሳሌዎች ናቸው። ከላይ የምናየው ደጋን መሰል ቅርጽ ሁለቱን ቋሚዎች ያገናኛቸዋል። በመካከሉም መስቀል ቅርጽ ይደረግበታል ደጋኑም የኖኅ ቃል ኪዳን ምሳሌ ነው። እግዚአብሔር በቀስተ ደመና ስሎ የገባለት ቃል ኪዳን ያስታውሰናል። መስቀሉ ደግሞ ተስፋችን በመስቀሉ እንደተፈጸመ ያስረዳናል። ዘመናውያኑ የዘፈን መሣሪያዎች ግን በዚህ መልኩ ከየትኛውም የመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ጋር አይዛመዱም ….. » ይላል።*</u> አሁን እስቲ በማኅሌት ጊዜ መሪጌቶቹ እያዜሙ ጸናጽሉን ሲጸነጽሉ ካህናቱም ይሁኑ ምእምናኑ ይህን ከላይ "<u>በእናንተ በሊቃውንተ ማኅበረ ቅዱሳን</u>" የተዘረዘረውን ምሳሌነት በማስተዋል እያደነቁ ነው ብሎ ማሰብ ይቻላል? ለመኾኑ መጀመሪያውኑ ቅዱስ ያሬድ ተጠቅሞበታል ካልንም እርሱ ስለዚህ መሣሪያ እናንተ እንደምትሉት ስለ ምሳሌነት የተናገረበት ቦታ አለ ወይ? ገና ለገና የኦርጋንን መሣሪያነት ለማንቋሸሽና ለማጣጣል ሲባል እንዲህ ዐይነቱን የድርሳነ ፈጠራ ገለጻ ማቅረብ አእምሮን

ጅምናስቲክ ለማሠራት ካልኾነ በቀር ለመንፈሳዊ ሕይወታችን የሚጠቅመው የሚፈይደው እስቲ ምን ነገር አለ?

ስለ መሣሪያ ካነሣን አልቀረ ከዚህ በፊት እናንት "ማኅበረ ቅዱሳን" ሰዎች ባሰናዳችሁት መርሐ ግብርና በቪዲዮ በተቀነባበረ ዝግጅታችሁ ላይ ስለ ከበሮ ምንነት እንዲህ በማለት ሐተታ መስጠታችሁ ይታወቃል። "የከበሮው ቆዳ የተወጠረበት ጠፍር የጌታችንን ግርፋት ያስታውሰናል ፤ እንዲሁም ከበሮው በሚመታበት ጊዜ ጌታችን ፊቱን መጸፋቱን ያስታውሰናል" ይላል። በመሠረቱ ከበሮም ጸናጽልም ከዘመነ ኦሪት ጀምሮ የነበሩ መኾናቸው ይታወቃል። ለምሳሌ በመጽሐፈ ሳሙኤል ላይ «ዳዊትና የእስራኤልም ቤት ኹሉ በቅኔና በበገና በመሰንቆም በከበሮም በነጋሪትና በጸናጽል በእግዚአብሔር ፊት በሙሉ ኀይላቸው ይጫወቱ እንደ ነበር። (፪ኛ ሳሙ ፮ ፥፭)» ተጽፎ ይገኛል። ታዲያ እኛ ኢትዮጵያውያን ቅድመ ልደተ ክርስቶስ የኦሪቱን እምነት ተቀብለን ሥርዓቱን ስንፈጽም ከላይ የተገለጹትንም መሣሪያዎች ስንጠቀም ቈይተን ከዚያም ክርስትናን ስንቀበል ብዙውን ሥርዓት ይዘን እስከ አሁን ዘልቀናል ማለት ነው ፤ እንዲሁም ከበሮ ከኦሪት ጊዜ ጀምሮ የነበረ ሲኾን እንዴት አድርጋችሁ ነው ከክርስቶስ ግርፋትና ጽፋት ጋር ያገናኛችሁት? አባቶቻችን ይህን መሣሪያ ለአገልግሎት እንዲውል ሲያደርጉስ ለዚህ ለእናንተ ድርሳነ ፈጠራ የትኛው ቦታ ላይ ስፍራ የሰጡት? አባቶቻችን ከበሮም ይኹን ጸናጽል በማኅሌቱ አገልግሎት ላይ ለመጠቀም የወሰኑት ፤ የዜማ ምትን (Rhythm) ለመጠበቅ ሲባል እንጂ እስከዚህ ተጨንቀው ተጠበው እናንተ አሁን የምትሉትን ጭርሱኑ አስበውት አልነበረም። እንዲያው ይኹን እንኳ ቢባል የሰጣችሁት ሐተታ ሊያስኬድ የሚችለው የሚዜመው ቃለ እግዚአብሔር በሙሉ ስለ ጌታችን መከራ ፤ ሕማም ፣ ስቃይ ብቻ የሚያወሳ ቢኾን ነበር። ነገር ግን የከበሮው አገልግሎትና ጥቅሙ በተለያዩ የጌታ በዓላት ፣ በእመቤታችን እና በሌሎቹም የቅዱሳን መታሰቢያ ዕለት ስብሐተ ማኅሌቱን ለማድመቅ (ለማጀብ ብቻ) መኾኑ ይታወቃል። ታዲያ ይህ የሚያሳየው አባባላችሁ ፋርሽ መኾኑን ነው ፤ ስለዚህ ባጭሩ የቆዳው አገልግሎት የተፈለገውን ድምፅ እንዲያወጣና ካህናቱም ምቱን ተከትለው እንዲያዜሙ ሲኾን ፤ የግርፋቱ ምሳሌ ነው ያላችሁት ጠፍሩ ደግሞ ዋናው አገልግሎቱ ቆዳውን ወጥሮ ለመያዝ ብቻ ነው - በቃ። የእነ መሰንቆ ፣ የእነዋሽንት መሣሪያ ትንታኔስ እንዴት ሆኖ ነው የሚገለጸው? እንዲህ ዐይነቱን ሐተታ ከአባቶች እንደ ተወረሰ አድርጎ በማቅረብ የኦርጋንን መሣሪያነት ለማጣጣል መሞከር ከንቱ ድካም ነው። ዐጉል ተቈርቋሪነት ነው - ወደ ላይ መንጠራራት።

በቀጣዩ ርዕስ «አንድ ስለሚያደርገን» በሚለው ስር «በአንድ ወቅት በሐረር አካባቢ የነበሩ ወጣቶች በኦርጋን ይዘምሩ እንደነበረና ይህን ሥርዓታቸውን ወደ ሌላ አካባቢ እንዲዛመት ጥረት አድርገዋል ይላል …….»

በመሠረቱ በኦርጋን መዘመር የተጀመረው መንፈሳዊ ኮሌጁን ጨምሮ ፣ ዘመናዊው መንፈሳዊ ትምህርት "ሀ" ብሎ በተጀመረበት በቅ/ሥ/ካቴድራል ፣ በልደታ ፣ በመንበረ ቅዱስ ገብርኤል የዓምደ ሃይማኖት መንፈሳዊ ማኅበር ፣ በምስካየ ኅዙናን መድኃኔዓለም ገዳም እንዲሁም በሌሎች ቦታዎች እንደነበር አታውቁም ማለት ነው? ይግረማችሁና በምስካየ ኅዙናን መድኃኔዓለም ገዳም ሥር ባለው የተምሮ ማስተማር ማኅበር ኦርጋን እንኳ ከበሮ እንዲያውም ፈጽሞ አይታወቅም ነበር ያን ጊዜ። ታዲያ በዚያኑ ዘመን የተምሮ ማስተማሩ ማኅበር አባላት ታቦት ለማንገሥ ወይም ለሌላ መርሐ ግብር ወደ ሌላ ቤተ ክርስቲያን ሲሄዱ እዚያ በከበሮ ብቻ ለምን ትዘምራላችሁ ፤ ወይም ደግሞ የሌሎች ሰንበት ት/ቤት አባላት ወደ ተምሮ ሲመጡ ለምን በኦርጋን ትዘምራላችሁ የሚል ቅርታ ፣ ቅርታ መከራከር ወይም መነቃቀፍ የሚባል ነገር እናንተ ባልነበራችሁበት በዚያ በደጉ ጊዜ ፈጽሞ አይታወቅም ነበር። ለዚህም እንደ ቁም ነገር ቈጥሮ ቦታ የሚሰጠው አልነበረም ፤ ኹሉም አገልግሎቱን የሚሰጠው ፍቅር በተሞላበት ሁኔታ ነበር። መነቃቀፍንና መከፋፈልን ያመጣው ከቀን በኋላ ያለ እኔ ዐዋቂ ፣ ያለ እኔ ተቈርቋሪ ፣ ያለ እኔ ለቤተ ክርስቲያኒቱ ዐሳቢ ማን አለ ባዮቹ እናንተ ብቅ ካላችሁ በኋላ ነው። የዚህ ኹሉ ችግር ጠንሳሾችም ፣ አራማጆቹም ፣ የጥጃ ቀንዳሚ የኾናችሁት "ማኅበረ ቅዱሳን" በሚል ስም ተደራጅታችሁ የተዋቀራችሁት እናንተው ናችሁ። "ማኅበረ ቅዱሳን" ድብቅ ዓላማውን አንግቦ በብልጣ ብልጥነት ወደ ቤተ ክህነቱ ጠጋ እስካለበት ጊዜ ድረስ ፤ በኢ/ኦ/ተ/ቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዲህ ያለ ችግር ፈጽሞ አይታወቅም ነበር።

ጸሐፊው በመቀጠልም *«አንዱ በኦርጋን ሌላው በከበሮ ከሆነ ግን ሰፊ መሠረት ያለው የእምነትና የሥርዓት ልዩነት ይፈጥራል» ይላል* እንግዲህ ፣ ለመንፈሳዊ አገልግሎት የምንጠቀምበትን መሣሪያ እንደ ትልቅ ነገር ቈጥሮ ከሌላ የእምነት ጎራ ውስጥ መጨመርን ምን አመጣው? ይህ ደግሞ ጸሐፊው መሠረታዊ የእምነት ዕውቀት እንደ ሌለው በግልጽ ያሳየናል ፤ ወይም ደግሞ ኾን ብሎ ምእምናን ለመከፋፈል ያደረገው ተንኰል ነው ከማለት በስተቀር ምን ማለት ይቻላል?!! ጸሐፊው «ቅዱስ ሲኖዶስ ውሳኔ ስለ ሰጠባቸው» በሚለው ሥር የተፈቀዱትን መሣሪያዎች ይዘረዝርና *«ከዚህ መመሪያ ወጥቶ በኦርጋን ልዘምር የሚል ካለ ፣ የቤተ ክርስቲያኒቱ አባል አይደለም። የቅዱስ ሲኖዶሱን ውሳኔ በመጣሱም የቅዱሳን ሐዋርያትን ቃል እንዳቃለለ ተቈጥሮ ከምእመናን አንድነት ይለያል» ይላል።* ጸሐፊው እዚህ ላይ ይቅር የማይባል ትልቅ ስሕተት ሲፈጽም ይገኛል። የእምነትና የሥርዓትን ልዩነት እንኳ ለይቶ አለማወቁን ራሱ ይገልጠዋል። የእግዚአብሔር ልጅነት የሚሰጠው ወይም የእሱ ወገን መሆን የሚቻለው እኮ ፣ በሰው ሠራሹ መሣሪያ ላይ የሚመሠረት

አይደለም ፤ ጸሐፊው ይህ እምነት ካለውማ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የመጣበትን የሰው ልጆችን የማዳን ተልእኮውን ፈጽሞ አያውቀውም ማለት ነው - ትልቅ ጉድለት። በውኑ እግዚአብሔር በኦርጋን ስለ ተዘመረ ቅር ይለዋልን? ወይስ በከበሮና በጽናጽል ስለ ተዘመረ ከምንም በላይ ይደሰታልን? እናስተውል!!! በጽሑፉ ላይ የተዘረዘው ቀሪ ሐተታ ፍሬ ፈርስኪ በመሆኑ ዝም ብሎ መተው ይመረጣል። መልስ ሊሰጥበት አይገባም - ጊዜ ማጥፋት ይኾናል።

ከዚህ ጽሑፍ በተጨማሪ "የማኅበረ ቅዱሳን" ልሳን የሆነው «ሐመር በልዩ እትሙ ነሐሴ 2001» (11) ላይ መዝሙርና የሙዚቃ መሣሪያዎች በሚል ርእስ የሙዚቃ መሣሪያዎችን አስመልክቶ ሰፊ ሐተታ አቅርቧል። ጽሑፉ ስለ ዜማ ታሪክና ስለ ሌሎችም ነገሮች እንዳሻው ያታትትና ለምን መሣሪያዎች እንዳልተፈቀዱ ሲያስረዳ «... ሐዲስ ኪዳን የፍጹምነት ዘመን ነው። በመሣሪያ የታጀበ ምስጋና ሳይኾን ነፍስና ሥጋ በአንድነት ተዋሕደው ከልብ የሆነ ምስጋና ለእግዚአብሔር የሚያቀርቡበት ዘመን ነው። ይህንንም የሚያስረዳን ፥

- በሐዲስ ኪዳንም የዜማ መሣሪያን ስለመጠቀም ምንም ያለመጠቀሱ
- በሐዋርያት ዘመን ምንም ዓይነት የዜማ መሣሪያ ጥቅም ላይ አለመዋሉ
- እንደ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅና ቀሌምንጦስ ዘእስክንድርያ ያሉ ታላላቅ የቤተ ክርስቲያን አባቶች ፤ እንደ አውሳብዮስ ያሉ የጥንት ቤተ ክርስቲያንን ታሪክ አሳምረው የሚያውቁ የታሪክ አባቶች የዜማ መሣሪያዎች በፍጹም በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ጥቅም ላይ መዋል እንደሌለባቸው ማስተማራቸው።
- በብዙ አብያተ ክርስቲያናት (ግብጽ ፣ ሶርያ ፣ ካቶሊክ ፣ ግሪክ) የዜማ መሣሪያዎች በቤተ ክርስቲያን የዜማ አገልግሎት ላይ መጠቀም ጥንት የነበረ ሳይሆን በኋላ የተጨመረ ነገር መሆኑን እሱም ጉዳት እያደረሰ መሆኑ ፣
- የመላእክትን ዝማሬ ተምሮ የቤተ ክርስቲያናችንን ዜማ የደረሰው ቅዱስ ያሬድ ምንም ዓይነት የዜማ መሣሪያ አለመጠቀሙ ነው»

<u>በሐዲስ ኪዳንም የዜማ መሣሪያን ስለመጠቀም ምንም ያለመጠቀሱ</u> ለሚለው በመሣሪያ አትዘምሩ ተብሏል ለማለት አያስችልም። ምክንያቱም ጌታ ሲመጣ ሊቃነ መላእክቱ የመምጣቱትን ዐዋጅ የሚያሰሙት መለከት እየነፉ መሆኑ ተገልጿል (1ኛ ተሰ 4 ፤16)። ጌታችን በሥጋ ተገልጦ በዚህች ምድር ላይ በቆየበት ጊዜ በትምህርቱ ሲፈጽም የነበረው ለእኛ አርአያ ለመሆን ከሆነ ፤ እንዲሁም ጌታ በዳግም ምጽአቱ ሲገለጥ የመለከት ድምፅ እንደሚሰማ ከተገለጸ እኛ ዛሬ እናንዳንጠቀምበት ጌታ አይፈቅድም ለማለት እንዴት

ይቻላል? ይህ "በአዲስ ኪዳን ያለመጠቀሱ" የሚለው አባባል ፣ ጽንሐ ወይም ለቤተ ክርስቲያን አገልግሎት የሚውሉ ሌሎችም ንዋየ ቅድሳት ስማቸው ተግባራቸው አልተወሳምና ልንጠቀምባቸው አይገባም ክልክል ናቸው ብሎ ዛሬ አፉን ሞልቶ የሚናገር ኦርቶዶክሳዊ አለ? እስቲ ብቅ ይበል?! በቅዱሳት መጻሕፍት ያልተጻፉ በትውፊት ለኋላ ትውልድ የተላለፉ ኧረ ስንትና ስንት ነገሮች አሉ?!

<u>በሐዋርያት ዘመን ምንም ዓይነት የዜማ መሣሪያ ጥቅም ላይ አለመዋሉ</u> - ሐዋርያት በዘመናቸው ወዲህ ከአኩያን አይሁድ ወዲህ ከዓላውያን ነገሥታት ከባድ ተቃውሞ ስለ ነበረባቸው ቅድሚያ የሰጡት ለስብከተ ወንጌሉ ትምህርት እንጂ ፣ ስለ መዝሙር መሣሪያ አጠቃቀም ለማሰብ ጊዜውም አልፈቀደም ፤ ኹኔታውም አላመቸም። ታዲያ ዛሬ በመዝሙር መሣሪያዎች ላለመጠቀም ይህን ምክንያት አድርጎ ለማቅረብ ማጠፊያው አያጥርባችሁም?? ይህ አባባል ደግሞ ኦርጋንን ብቻ የሚመለከት ሳይኾን ማንኛውንም ዐይነት መሣሪያ የሚመለከት መኾኑን መረዳት ያስፈልጋል። እንደዚህ ከኾነ ዘንድ ደግሞ ከበሮም ጸናጽልም ሌሎችም ተፈቀዱ የምንላቸው ሁሉ መቅረት አለባቸው ማለት ነው። "ማኅበረ ቅዱሳኖች" የሳታችሁት አንድ ዐቢይ ነገር አለ። እዚህ ላይ ሌሎችን ለማስጠላትና ሌላ ስም እየቀጠላችሁ ተቃወምን ስትሉ ፤ በሺህ ከሚቈጠሩ መሪጌቶችና ደብተሮች ጋር ቅራኔ ውስጥ ገብታችሁ ሌላ ጠላት ልታፈሩ ነው-ሳይቸግራችሁ። በሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት ሐዋርያት ታቦት ይዘው እየዞሩ አስተማሩ የሚል አንድም ቦታ አልተጻፈምና ቀስ ብላችሁ ደግሞ "እኛ ኢትዮጵያውያንም በዚህ መጠቀም የለብንም" ልትሉ እኮ ነው?!! ይህ ደግሞ ወዴት ሊያደርሳችሁ እንደሚችል ዐውቃችሁታል?!! የእናንተ ነገር አላርፍ ያለች ጣት .... ሊሆንባችሁ እኮ ነው!!

<u>እንደ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ፣ እንደ ቀሌሜንጦስ ዘእስክንድርያና አውሳብዮስ</u> ያሉት አባቶች ከአሕዛብነት ወደ ክርስትና የመጡ ሲሆን ፣ መሣሪያዎች በብሉይ ኪዳን ጊዜ ግልጋሎት ላይ መዋሉንም ቢያውቁ አላበረታቱም። በተጨማሪም የነበሩበት ዘመን ቤተ ክርስቲያን ገና በማደግ ላይ የነበረችበት በመከራም ውስጥ ያለፈችበት ትኩስ ወቅት ፣ ብዙ ክርስቲያኖችም በእምነታቸው የሚፈተኑበት አስቸጋሪ ጊዜ ስለ ነበር ፤ ዋናው ትኩረታቸው መሠረታዊውን እምነት ማስፋፋት እንጂ ፣ ስለ ሙዚቃ መሣሪያዎች አጠቃቀም ወይም አስፈላጊነት እስከዚህ አልገደዳቸውም። ይሁን እንጂ በፍትሐ ነገሥቱ (ትእዛዝ ቀኖና 48) ላይ ለተከታይ አባቶች እንደ ኹኔታውና እንደ አስፈላጊነቱ ሥርዓቱን ሊያሻሽሉ እንደሚችሉና ፤ የጐደለም ካለ እንዲያሟሉ ተደንግጓል (12)። ይህም ለቤተ ክርስቲያን ፍጹም ሥልጣን የሚሰጣት መሆኑን አታውቁትም ይሆን? እኛስ ምን ይጐድለናል ካላላችሁ በስተቀር።

ቅዱስ ያሬድ ፣ ቅዱስ ዮሐንስ አፈ ወርቅ ከነበረበት ዘመን አንድ ምእት ዓመት በኋላ የተነሣ ሲኾን ተሰምተው በማይጠገቡት የዜማ ድርሰቶቹ ላይ ስለ አርጋኖንና ስለ ሌሎች የሙዚቃ መሣሪያዎችም እንዲህ በማለት ጽፏል (8) ፥

1ኛ. አስተጋብአተነ ቤት፣ እስመ ለዓለም፥- ሰባኬ ወንጌል ዮሐንስ አርጋኖነ ማኅሌት ዘይደምፅ ለቤተ ክርስቲያን ቀርን ነባቢ ዘይጼውዕ መሐይምናነ … ትርጓሜው፥- ወንጌልን የሚሰብክ ዮሐንስ ድምጹም በቤተ ክርስቲያን የሚጣፍጥ የማኅሌት አርጋኖን ነው። ዮሐንስ እንደ ቀርነ መለከት ምእመናንን ወደ ቤተ ክርስቲያን ይጋብዛል። (ከዘመነ ልደት ድጓ ጥር 4 ቀን የሚዘመር)

2ኛ. አማኅኩኪ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ከብካብ ኮነ በቃና ዘገሊላ ዕንዚራ ደምፀ በዉስተ ጽርሕ… ትርጓሜው ፥- ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ሆይ እኔ እሰግድልሻለሁ። ክርስቶስ በቃና መንደር ውሃውን ወደ ወይን ጠጅ በለወጠ ጊዜ ያደረገውን ተአምር እያስታወስሁ በእንዚራ በመቅደሱ እዘምራለሁ። (ከዘመነ ልደት/አስተርእዮ ድጓ፣ በሰንበተ ክርስቲያን ብቻ የሚዘመር፣ ምድቡ ከመወድስ ክፍል)።

3ኛ. ሥረዩ ቤት፣ በሁለት፣ አቡን፣ ስብሕ ወኃይልክ ወኢትምህክ ቃለከ ማዕነቅ ተስምዐ በምድርነ ዮሐንስኒ ይቤ ከመ ዕንዚራ ዉስተ ጽርሐ ንጉሥ። ትርጓሜ፥- በፍጹም ኃይልህና ድምፅህንም ሳትቆጥብ እግዚአብሔርን አመስግን። መስከረም ስለጠባ ቁራውም በምድራችን እየዘመረ መጣ። ዮሐንስም ይህ መዝሙር በንጉሡ አዳራሽ በእንዚራ እንደሚዘመር ዓይነት ነው ይላል። (ከዘመነ ጽጌ ድጓ፣ ከዘወትሩ አቡን)።

4ኛ. ደብተራ ፍጽምት ዘጸውሊ ለማኅደሩ ዘጽድቅ ዘገብራ ከሃሌ ፈለስት እምዘይበሊ ኀበ ኢይበሊ በመሰንቆሁ እንዘ የሃሊ ዳዊት አቡሃ ዘወልዳ ወዓሊ። ትርጓሜ፥- ቅድስት ማርያም ከሚያልፈው ዓለም ዳዊት በመሰንቆው እየዘመረላት ሳለ ነፍስዋ ከሥጋዋ ተለይታ ወደማያልፈው ዓለም ሄደች። (እግዚሔር ነግሠ፣ ከዘመነ ክረምት ድጓ፣ የእመቤታችን፣ ነሐሴ 16 ቀን)።

5ኛ. ሃሌ ሉያ ለአብ ንሴብሕ ከመ ቀስተ ደመና ዘአሜ ክረምት አክሊል ንጹሕ ዲበ ርዕሶሙ ሃሌ ሉያ ለወልድ ንዜምር ሃሌ ሉያ ወለመንፈስ ቅዱስ ንሴብሕ ወንዜምር ኪያሁ መድኅነ ከመ ዝበጠተ መሰንቆ አርጋኖን ስብሐቶሙ ለእሙንቱ ካህናት። ትርጉም፥- እንደ ክረምት ቀስተ ደመና ንጽሕ አክሊልን ለካህናት ያዘጋጀ እግዚአብሔር አብን፣ እግዚአብሔር ወልድንና እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን እናመሰግናለን። ለእግዚአብሔር የሚያቀርቡበት የካህናት ምሥጋናም በመሰንቆና በአርጋኖን እንደሚዘመር መዝሙር ጣዕመ ዜማው ማራኪ ነው። (ከጾም ምዕራፍ የማክሰኞ አርያም)። (8) እንግዲህ ቅዱስ ያሬድ ወደ ሰማይ ተነጥቆ በተወሰደ ጊዜ ውብ የኾነውን የመላእክት ምስጋና በአርጋኖን ታጅበው ሲዘምሩ መስማቱን ገልጾ ምስጋናውንም በሰማቸው መሣሪያዎች መስሎ የዜማ ድርሰቱን ትቶልን አልፏል። ታዲያ በሰማይ መላእክት እንደዚያ በመሣሪያ ያመሰግናሉ ከተባለ በውኑ እግዚአብሔር አምላክ ሰዎች በምድር ላይ በተመሳሳይ መሣሪያ አያመስግኑ ይላል ካላችሁ ስትናገሩ ሰውን ባይኾን እንኳ እግዚአብሔርን አትፈሩም?!

ስለዚህ ሐዋርያት በዘመናቸው ቀጥሎም ከእነርሱ በኋላ የተነሱት አባቶች ለረጅም ዘመናት መሣሪያ ያልተጠቀሙ ቢሆኑም ፤ ቆይተው የተነሡ አባቶች ግን ወቅቱ በፈቀደ ጊዜ መሣሪያዎቹ ግልጋሎት ላይ እንዲውሉ አድርገዋል ምክንያቱም እነርሱም እንደቀደሙት አባቶች በአንብሮተ እድ ተሹመዋል። እንደ ጊዜው ኹኔታና እንደ አስፈላጊነቱም ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያንን ለማሻሻል ሥልጣኑም ተሰጥቷቸዋልና።

<u>በብዙ አብያተ ክርስቲያናት (ግብጽ ፣ ሶርያ ፣ ካቶሊክ ፣ ግሪክ) የዜማ መሣሪያዎች በቤተ ክርስቲያን የዜማ አገልግሎት ላይ መጠቀም ጥንት የነበረ ሳይሆን በኋላ የተጨመረ ነገር መሆኑን እሱም ጉዳት እያደረሰ መሆኑ ፣</u> ምን ዐይነት ጉዳት? ልትገልጹት ትችላላችሁ? በመሠረቱ ይህ አባባል የፈጠራ እንጂ ትክክለኛ አይደለም። እንዲያውም የግብጽም (13) ሆነ የራሽያ አብያተ ክርስቲያናት (14) ፣ በመሣሪያ የታጀቡትን ያለመሣሪያም በድምፅ ብቻ የሚያዜሙአቸውን መዝሙራቸውን ከያሉባቸውን ዌብ ሳይታቶቻቸው በእዚህ ጽሑፍ በስተመጨረሻ ላይ እንድታዳምጡት አስቀምጠናል። ይህም እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት በመሣሪያ የታጀቡ መዝሙራት የበለጠ እንዲስፋፉ ያላቸውን ፍላጎት ጥረት ያሳያል።

በዚሁ ጽሑፍ ላይ የሙዚቃ መሣሪያ መጠቀም የሌብንም ተብሎ የተሰጠው ሌላው ምክንያት «የቅዱስ ያሬድ ድርሰቶች በርካታ ድምፆች ስላሉት በመሣሪያዎቹ ሙሉ በሙሉ መጫወት አይቻልም ነው።» በመሠረቱ ይህን የቅዱስ ያሬድን ዜማ ለመጫወት የሚሞክሩት ብዙዎቹ ከቤተ ክርስቲያኒቱ ዜማ ጋር ትውውቅ ስለሌላቸው ነው እንጂ ዜማውን ለመጫወት አስቸጋሪ ሆኖ አይደለም። በ2002 በመዝሙረ ተዋሕዶ ቁጥር 4 ላይ የወጣውን «አማን በአማን» የሚለውን ዜማ እንድትሰሙት እጋብዛለሁ (15)። እንዲያውም የሚያስደንቀው በ6ኛው ምእት ዓመት ላይ ቅዱስ ያሬድ የደረሰው ዜማ ስልት (ስታይል) ከእርሱ በኋላ በአውሮጳ ከተነሡት የክላሲካል ሙዚቃ ደራሲዎች ጋር ተመሳሳይነት ያለው መኾኑን ነው(16)። ስለኾነም ዜማውን የበለጠ ልናስተዋውቀው ይገባል እንጂ ተልካሳ ምክንያቶች እየፈጠረን በሀገራችን ብቻ ተወስኖ እንዲቀር ለማድረግ ማሰብማ የራስን አላዋቂነት ዐደባባይ ማውጣት አይኾንምን?!

ቅዳሴን በተመለከተ የተዘረዘረው ሐተታ <u>«ኦርጋኑ በምስባክ ጊዜ ጥቅም ላይ በዋለበት ጊዜ ምስባኩ ምልክቱን ጠብቆ በትክክል ሲዜም ፒያኖው ማጀብ ስለማይችል ዜማው ያለምልክቱ ይለጠጥ ነበር …..»</u> ይኼ አባባል እንኳ አያስኬድም ምክንያቱም የቅዳሴ ዜማ በግእዝና በዕዝል ስለሆነ አለምንም ችግር ሙሉ በሙሉ ለመጫወት አያስቸግርም። መሣሪያውን በትክክል ከዜማው ጋር አመሳስሎ ለመጫወት የሚያስፈልገው ፣

መሣሪያውን የሚጫወተው ሰው ዜማውን በደንብ ማወቁ ላይ ብቻ ነው። ለዚህም ሊቀ መዘምራን ኪነጥበብ የመጀመሪያው ካሴቱ ላይ «እስመ መምህረ ሕግ» (17) ብሎ ያዜመውን ምስባክ መስማቱ ብቻ በቂ ማስረጃ ነው። በተጨማሪም ከላይ የተሰጠው አስተያየት ውድቅ መኾኑን እንድታውቁት እናንተው ሰምታችሁ እንድትፈርዱ በኦርጋን የታጀበ ሌላ ምስባክና (18) ሙሉ ቅዳሴውን እዚህ ላይ አውጥተናል (19)። እንዲሁም የሰዓታት ዜማም ቢኾን በመሣሪያ አጅቦ ለመጫወት ምንም አስቸጋሪ እንዳልኾነ ታዳምጡት ዘንድ ይኸው ቀርቧል።(20)

በአጠቃላይ ለዚህ ሁሉ ለተፈጠረው ትልቅ ጥፋት ወይም ስሕተት ዋናው ተጠያቂ ከበላይ ያሉት አባቶች ወይም ደግሞ በወቅቱ የነበረው የሰንበት ት/ቤት መመሪያ ኃላፊ ነው። እንዲህ ዓይነት ጽሑፍ ሲጻፍ በወቅቱ "ተው እንደሱ አይደለም" ቢሏችሁ ኖሮ እንዲህ ያለው አላስፈላጊ ንትርክ ውስጥ መግባት ባላስፈለገ ነበር። ቤተ ክህነቱ ቀደም ሲል ተገቢውን ቁጥጥር ቢያደርግ ኖሮ ፤ በአለፈው ዓመት መንግሥት በቤተ ክህነትና በማኅበረ ቅዱሳን መካካል በተፈጠረው ግጭት ጣልቃ ገብቶ «ማኅበረ ቅዱሳንን» እስከ ማስጠንቀቅ ባልደረሰም ነበር። ከተዘረዘሩት ዐበይት ችግሮች አንዱ «ማኅበረ ቅዱሳን ድርጅታችሁ በማናለብኝነት እያሳተመ በሚያሰራጫቸው ጽሑፎቹ በማያገባው እየገባ መንግሥትን ፣ ሕዝብን እንዲሁም ቤተ ክርስቲያንን የሚያጋጩና የሚለያዩ ተገቢ ያልኾኑ ድርጊቶች እንደ ፈፀመ ሰነዶች ያስረዳሉ (21)። እነዚህ ድርጊቶች አኹንም መቀጠል የለባቸውም። ይህ እኩይ ድርጊት ከሰው ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔርም የሚያጣላችሁ ነው።

ከላይ እንዳየነው አርጋኖን ከ1940ዎቹ ጀምሮ የቤተ ክርስቲያኒቱ የበላይ የሆኑትን የብፁዓን ቅዱሳን አባቶቻችንን ይሁኝታ አግኝቶ አገልግሎት ሲሰጥ መኖሩ ግልጽ ነው። ከ1986 በኋላ ግን ያልኾነውን እንደኾነ ፤ ያልተባለውን እንደተባለ አስመስሎ በመናገር በሀገር ቤት የሀገር ባህል መሣሪያ ከበሮና ሌሎች መሣሪያዎች ብቻ ናቸው ማለቱ ፤ ኦርጋን በፍጹም በቤተ ክርስቲያናችን አገልግሎት ውሎ እንደማያውቅ አድርጎ በሐሰት መጻፍ- መናገሩ አሳፋሪ ድርጊት ነው። የሲኖዶሱንም ውሳኔ አጣሞ እንደ ማስረጃ አድርጎ ማቅረቡ ትልቅ ድፍረት ነው ፤ ሕሊና ላለውም አሳፋሪ ነው። እዚህ ላይ ማብቃት አለበት።

በመሠረቱ ክራር ከዜማ አጃቢ መሣሪያዎች እንደ አንዱ ኾኖ ያገለግል ዘንድ በቅዱስ ሲኖዶስ አልተፈቀደም ፤ ወይም አልተወሰነም ፤ በእናንተ በኩል ተዘጋጅተው በሚቀርቡት በአብዛኛዎቹ ካሴቶችና ቪዲዮዎች ግን እየተጠቀማችሁበት ነው። እዚህ ላይ ሳይጠቀስ የማይታለፍ አንድ ቁም ነገር አለ ፤ ክራር

በቀድሞ ጊዜ በሀገራችን ፋኖዎች ለዐደን በረሃ ወርደው የሚያንጐራጉሩበት ፣ ወኔያቸውን የሚያነሣሡበት ፣ የከተማ አውደልዳዮችና ቅሬዎች የሚሞከሻሹበት የዓለማዊ ዘፈን አጃቢ መሣሪያ ነው። ዋሸንት ደግሞ የሚታወቀው በእረኞች መሣሪያነቱ ነው። እዚህ ላይ ማኅበረ ቅዱሳን ሲፈልገው ሲኖዶስ እንዲህ ብሎ ወስኗል በማለት ሌሎችን ለማሳደድ ይጠቀምበታል ፤ ሳይፈልግ ደግሞ በራሱ ፈቃድ ልክ እንደ ክራሩ እኛ ካልን ሲኖዶስም አያገባውም በሚል በራሱ አስተሳሰብ ጐዳና እንዳሻው ሲጐማለል ይታያል።

ኦርጋንን ብቻ ዓለማዊ መሣሪያ አድርጎ ነቅፎ ክራርን ፣ መሰንቆን ፣ ዋሸንትን የመሳሰሉትን ደግሞ የመንፈሣዊ መዝሙር አጃቢ መሣሪያዎች አድርጎ ማቅረብ ያሳፍራል ፤ ምክንያቱም እነዚህ የሀገር ባህል መሣሪያዎች በብዛት ከጠጅ ቤት አንስቶ እስከ ትልቁ የሙዚቃ ዝግጅቶች ላይ ዓለማዊ ዘፈኖች የሚቀነባበሩባቸው መሣሪያዎች ናቸውና። ዋናው ቁም ነገሩ ግን እንደ አጠቃቀማችን ነው። አንዳንዶች በአሁን ዘመን ኦርጋን መጠቀም እየቀረ ስለመጣ በቃ አያስፈልግም በማለት ግትር የሆነ አስተያየት ይሰጣሉ ፤ ከዚያም አልፎ የሚያዳምጡትን ሁሉ እስከመኮነን ይደርሳሉ። እዚህ ላይ መታወቅ ያለበት ለዚህ ሁሉ መከፋፈል ምክንያት የኾነው ድርጅታችሁ ማኅበረ ቅዱሳን ዝም በመባሉ ነው። አሁንም ይህ ማኅበር ያደረሰው ችግር ዝም ብሎ ከታለፈ ወደፊት የበለጠ ችግር ሊያመጣ እንደሚችል ቅንጣት ያህል ጥርጥር የለውም።

በመዝሙረ ዳዊት 148 ላይ ሥነ ፍጥረት በሙሉ ልዑል እግዚአብሔርን እንደሚያመሰግን ተጽፏል። እንደ እውነቱ ከኾነ ግን ከበሮም ኾነ ጽናጽል ፣ መሰንቆም ኾነ ዋሸንት ክራርም ኾነ ሌላ ማናቸውም የሙዚቃ መሣሪያ እንደአስፈላጊነታቸው ለመንፈሳዊ አገልግሎት ብንጠቀምባቸው እኛን ደስ ካሰኙን ዋናው ቁም ነገሩ እዚያ ላይ ነው። እዚህ ላይ አንድ ሌላ ነገር ላክል!! ሰው ሠራሽ የኾኑት እነዚህ መሣሪያዎችና የመሳሰሉት ብቻ ሳይሆኑ ፍጥረተ ዓለም (Universe) ራሱ በውስጥም ፣ በአፍአም ዕጹብ ድንቅ በኾነ ጣዕመ ዝማሬ ተቃኝቶ ያለ ዕረፍት በመንቀሳቀስ የልዑል እግዚአብሔርን ክብርና ታላቅነት በውዳሴ ፣ በቅዳሴ ፣ በሰባሔ በዝማሬ አዎን ያለ ዕረፍት ሲያመሰግን እንደሚኖር የምናውቅ ስንቶቻችን ነን?! ታዲያ ስለ አምላካችን ክብር ለምናቀርበው ምስጋና በዚህ ወይም በእዚያ መሣሪያ መሆን አለበት እንል ዘንድማ እኛ ማን ነን?!!!

ወስብሐት ለእግዚአብሔር!!!!!!!!!!!

www.ethiopianorthodox.org team!

ኅዳር 2003

የተሻሻለ የካቲት 2004

ዋቢ መጻሕፍት

1 መዝሙረ ጸሎት -የመጀመሪያው የመዝሙር መጽሐፍ በኢ/ኦ/ተ/ቤተ ክርስቲያን (1940)

1A እንደ ቸርነትህ

2 የአንደኛ ክፍለ ጦር የዘመሩት መዝሙራት

3 በቀድሞ ጊዜ በዘመናዊ መሣሪያ ለዘመሩ ከቤተ ክርስቲያን ይሰጥ የነበረ የምስክር ወረቀት

4 የዘወትርና የበዓላት መዝሙራት

5 ሐመር መጽሔት 1995

6 የኢ/ኦ/ተ/ቤተ ክርስቲያን ድኅረ ገጽ

7 የአርጋኖን መሣሪያ ትርጓሜ - መጽሐፈ ሰዋስው ወግስ ወመዝገበ ቃላት ሐዲስ

8 የመዝሙር መሣሪያ ታሪካዊ አመጣጥ

9 መዝሙር እና የመዝሙር መሣሪያዎች

10 መጽሐፈ አርጋኖን

11 መዝሙርና የሙዚቃ መሣሪያዎች (ልዩ እትም ነሐሴ 2001)

12 ፍትሐ ነገሥት

13 የግብጽ ቤተ ክርስቲያን ድኅረ ገጽ

14 የራሺያ ቤተ ክርስቲያን ድኅረ ገጽ - http://www.myocn.com/ark/

15 ከቅዱስ ያሬድ ዜማ "አማን በአማን" ያዳምጡ

16 የቅዱስ ያሬድ ታሪክ

17 እስመ መምህረ ሕግ ያዳምጡ

18 ምስባክ በአርጋኖን ያዳምጡ - የገና

18a ምስባክ በአርጋኖን ያዳምጡ - የጥምቀት

19 ቅዳሴ ዜማ በአርጋኖን የታጀበ ያዳምጡ

20 ሰዓታት ዜማ በአርጋኖን የታጀበ ያዳምጡ

21 የቅዱስ ሲኖዶስ ውሳኔ በማኅበረ ቅዱሳን ላይ ያስተላለፈው ውሳኔ